

Arkadiusz Sołtysik (Rzeszów)

Uwagi na temat koncepcji politycznych Bejtaru

Bejtar był żydowską organizacją młodzieżową powstałą w dwudziestoleciu międzywojennym, działającą w myśl idei Syjonistycznej i rewizjonistycznej. Chcąc należycie rozważyć problem koncepcji politycznych Bejtaru i przedstawić czym charakteryzował się ów ruch, należy cofnąć się do wieku XIX, który był czasem wielkich przemian cywilizacyjnych zarówno dla Europy, jak i dla świata. Wtedy to zaczęły upadać skostniałe i niewydolne monarchie absolutne, które nie były w stanie utrzymać w ryzach buzujących niepokojów społecznych panujących w granicach państw i imperiów. Skutkiem tychże tendencji odśrodkowych był zauważalny wzrost zainteresowań kwestią narodową w wielu państwach. Rozważania nad jej charakterem i sensem nie ominęły również przedstawicieli narodu żydowskiego. Z jednej strony wspomniane już przemiany polityczno-społeczne, z drugiej zaś fatalna – zwłaszcza w Europie Środkowej i Wschodniej sytuacja Żydów nie posiadających własnego państwa, przyczyniły się do pojawienia się i rozwoju idei samostanowienia i próby stworzenia własnego państwa¹.

Żydzi swój nacjonalizm łączyli z koncepcją powołania do życia własnego państwa, dlatego też dla jego właściwego opisanie został stworzony terminem „syjonizm”. Jego twórcą był Nathan Birnbaum, który po raz pierwszy użył jej w roku 1890, na łamach niemieckojęzycznego czasopisma „Selbstemanzipation”. Wiara w powrót do „Syjonu”, manifestowana w słowach „Przyszłego roku w Jerozolimie!”, oczywiście była żywa wśród diaspory żydowskiej na świecie, miała jednak charakter religijny². Koniec XIX w., zwłaszcza zaś prace Herzla, który jest uważany za twórcę współczesnego nacjonalizmu żydowskiego, dały początek nowoczesnemu syjonizmowi, ideologii narodowej i ruchowi politycznemu³. Uważa się, że Birnbaum nadał syjonizmowi nazwę w celu odróżnienia nowego ruchu od ogólnych dążeń i filantropijnych zabiegów inteligencji żydowskiej. Herzl swoje przemyślenia zawarł w wydany w roku 1896 *Der Judenstaat*. W swojej książce ojciec żydowskiej myśli narodowej przedstawił koncepcję utworzenia państwa Izrael mającego być sposobem na rozwiązanie „kwestii żydowskiej” na świecie. Autor w dziele dogłębnie poruszał narastający na świecie problem antysemityzmu, a także emigracji Żydów do Palestyny wraz z dokładnym opisem, jak powinna ona przebiegać. Herzl uważał, że napływ ludności żydowskiej na nowe tereny powinny finansować warstwy najbogatsze lub klasa średnia poprzez

¹ A. Dawidowicz, *Problematyka narodowa w myśli politycznej Zygmunta Balickiego*, „Polityka i Społeczeństwo” 2004, nr 1, s. 132-133.

² N. De Lange, *Wprowadzenie do Judaizmu*, Cambridge 2005, s. 30-31.

³ Theodor Herzl urodził się 2 maja 1860 r. w Peszcie w ówczesnych Austro-Węgrzech. Był żydowskim pisarzem, prawnikiem i politykiem. Historia zapamiętała go jako twórcę ideologii współczesnego syjonizmu politycznego i jednego z prekursorów utworzenia państwa Izrael w Palestynie. Był założycielem Światowej Organizacji Syjonistycznej, której przewodził do śmierci, która nastąpiła 3 lipca 1904 w Edlach. Zob.: www.jewishvirtuallibrary.org, [data dostępu: 19.04.2015].

kolektywne składki. Ekspansja zaś miała w jego ocenie być systematyczna i powolna, by nie zniechęcić do niej autochtonów. Emigrację rozpocząć mieli ludzie z warstw najbiedniejszych, nie mający nic do stracenia, a wiele do zyskania. Autor *Der Judenstaat* w swoich wizjach zaszedł tak daleko, że pokusił się o przedstawienie na jego kartach formy zabudowy miast mających powstać w nowym państwie żydowskim. Na łamach swojej pracy przedstawił również podstawowe aspekty, które w jego ocenie powinna mieć konstytucja Izraela. Optował za monarchią demokratyczną, na której czele miał stać król będący gwarantem ciągłości i ustroju państwa. Herzl opowiadał się za wolnością wiary i wyznania dla swoich rodaków. Armia natomiast według niego miała służyć wszystkim obywatelom i być neutralna względem sąsiadów. Twórca *Der Judenstaat* opracował na jego kartach nawet symbolikę przyszłego państwa żydowskiego. Według Herzla flaga miała mieć kolor biały z widniejącymi nań siedmioma żółtymi gwiazdami, które miały symbolizować siedmiogodzinny dzień pracy. Językiem urzędowym miał być język hebrajski, będący dziedzictwem przodków⁴. Dzieło Herzla zawierało w sobie podstawowe wytyczne w niemal każdej sferze procesu państwowotwórczego. Skonstruowana prostym i zwięzłym językiem idea szybko zyskała poklask wśród szerokich mas żydowskich⁵. Emanacją herzlowskich poglądów była Światowa Organizacja Syjonistyczna, która koordynowała akcję emigracji żydowskiej do Palestyny i wspierała rozwój gospodarczy osadników zmierzając do budowy Izraela metodą faktów dokonanych i politycznych negocjacji z rządem brytyjskim⁶.

Jednym z sukcesorów kierunku syjonizmu wyznaczonego przez Herzla był Zeev Żabotyński⁷. Ten charyzmatyczny mówca i polityczny wizjoner, podobnie jak Herzl marzył o stworzeniu państwa żydowskiego w Palestynie⁸. Jednak w przeciwieństwie do „ojca żydowskiej myśli państwowej” poszedł o krok dalej. Swoje marzenia dotyczące państwa Izrael planował przekuć w rzeczywistość dodając doń rewizjonizm, polegający na skutecznym wywieraniu wpływu na rząd brytyjski po to, by zezwolił on najpierw na utworzenie żydowskiej armii w Palestynie, a następnie by udało się wymóc nań poparcie dla kolonizacji żydowskiej na tych terenach⁹. Tym samym syjonistami-rewizjonistami nazywano tych Żydów, którzy dążyli do rewizji, także środkami siłowymi, dotychczasowych stosunków z Brytyjczykami w mandacie Palestyny¹⁰.

Żabotyński był przeciwny powolnemu budowaniu państwowości żydowskiej w Palestynie. Będąc człowiekiem czynu, uważał, że należy zrobić to w możliwie najszybszy

⁴ T. Herzl, *Państwo Żydowskie*, Warszawa 1917, s. 23-80.

⁵ www.en.jabotinsky.org, [data dostępu: 19.04.2015].

⁶ J. Tomaszewski, *Mniejszości narodowe w Polsce XX wieku*, Warszawa 1991, s. 26.

⁷ Zeev (pol. Włodzimierz) Żabotyński urodził się 18 października 1880 r. w Odessie. Z wykształcenia był prawnikiem. Jednak całe swoje życie poświęcił walce o stworzenie państwa żydowskiego w Palestynie. Był twórcą młodzieżowej organizacji syjonistyczno-rewizjonistycznej Beitar a także partii-Nowej Organizacji Syjonistycznej. W latach 30 XX w. namawiał Żydów do wyjazdu z Europy, przestrzegając ich przed nadchodzącym holokaustem. Zmarł 4 sierpnia 1940 r. w Nowym Jorku. Zob.: www.en.jabotinsky.org, [data dostępu: 20.05.2015].

⁸ www.en.jabotinsky.org, [data dostępu: 19.04.2015].

⁹ Archiwum Akt Nowych [dalej: AAN], Ministerstwo Spraw Wewnętrznych [dalej: MSW], sygn. 963, Sprawozdanie z życia mniejszości narodowych za IV kwartał 1935 r., Warszawa 1936, k. 386.

¹⁰ *Ręka w rękę z Hitlerem*, „Tygodnik Nasza Polska” 1997, nr 43, s. 12.

sposób, nawet poprzez walkę zbrojną¹¹. Swoją myśl przekuł w życie w 1915 r. tworząc zaczątki żydowskiej armii kryjącej się pod enigmatyczną nazwą „Zion Mule Corps”¹².

Na VII Wszechrosyjskiej Konferencji Syjonistycznej w maju 1917 r. większość delegatów opowiedziała się jednak przeciwko akcji zbrojnej lansowanej przez Żabotyńskiego¹³. Działacze żydowscy postanowili działać na rzecz utworzenia w Palestynie regularnych żydowskich sił zbrojnych, gotowych do walki u boku Brytyjczyków. Oczywiście, ogłoszenie 2 listopada 1917 r. w tzw. Deklaracji Balfoura stanowiska rządu brytyjskiego w sprawie przyszłej kolonizacji żydowskiej w Palestynie i pragnieniu rządu Jego Królewskiej Mości o odtworzeniu „żydowskiej siedziby narodowej” było swego rodzaju „zielonym światłem” dla ruchu syjonistycznego¹⁴. Poniekąd z tym listem (mianem deklaracji nazwano list lorda balfoura do Waltera Rotschilda), związane było utworzenie na terenie Palestyny Legionu Żydowskiego. Gdy rok później, w 1918 r. Brytyjczycy nie zapewnili Żydom własnego państwa, a wiele wskazywało na to, że nie zamierzają tego uczynić w przyszłości, Żabotyński postanowił zmienić taktykę. Znając prawa wielkiej polityki, zdawał sobie sprawę, że bez pracy u podstaw i szerokiego zaplecza politycznego nie jest w stanie zaistnieć w dyskursie, dlatego też przystąpił do tworzenia organizacji, która miała realizować artykułowane przez niego kwestie¹⁵.

W ten sposób w grudniu 1923 r. w Rydze, Żabotyński powołał do życia bezkompromisową, karną i całkowicie mu oddaną organizację młodzieżową o nazwie Bejtár¹⁶. Nowo powstała formacja działała początkowo jako korporacja kilku szkół gimnazjalnych, by z czasem stać się silnym i wpływowym ruchem. Formalne przywództwo nad organizacją sprawował Żabotyński, określany przez swoich zwolenników „Wodzem Bejtaru”¹⁷. Żabotyński misję tworzenia od podstaw nowej organizacji przekazał Aronowi Propesowi¹⁸, zaś za patrona nowo powstałego tworu działacze obrali Josefa Trumpeldora¹⁹, bojownika w walce o państwo Izrael w Palestynie, a prywatnie przyjaciela Żabotyńskiego²⁰.

W tym miejscu należy nadmienić, iż organizacja ta funkcjonuje w historiografii pod kilkoma nazwami. W Polsce Bejtár został wpisany do rejestru pod nazwą Stowarzyszenie

¹¹ Nakręcono specjalny film dokumentalny na temat Betaru: *Betar*, reż. R. Kaczmarek, 2010.

¹² Z angielskiego: Korpus Mułów Syjonu. Zob.: www.jewishvirtuallibrary.org.

¹³ A. Solżenicyn, *Dwieście lat razem*, cz. 2, [w:] *W rewolucyjnej Rosji*, Wrocław 2014, s. 39.

¹⁴ A. Patek, *Żydzi w drodze do Palestyny 1934-1944. Szkice z dziejów aliji bet nielegalnej imigracji żydowskiej*, Kraków 2009, s. 39-40.

¹⁵ www.enjabotinsky.org, [data dostępu: 19.04.2015].

¹⁶ www.betar.org, [data dostępu: 20.04.2015].

¹⁷ W języku hebrajskim „Wódz Bejtaru” oznacza Rosz Betar. Przywództwo Żabotyńskiego ustalono 1 stycznia 1929 r. na zlocie komendantów w Warszawie. Usankcjonowane to zostało uchwałą I Światowego Zjazdu Bejtaru w kwietniu 1930 r. w Gdańsku, w którym uczestniczyło 87 delegatów z 21 krajów. Zob.: www.cyfroteka.pl, [data dostępu: 28.04.2015].

¹⁸ A. Propes urodził się na Łotwie w 1904 r. Tam też uczęszczał do szkół żydowskich, by następnie wyjechać do Czech, gdzie ukończył studia prawnicze. W międzyczasie zaangażował się w stworzenie Bejtaru, zostając jego pierwszym liderem. Następnie stanął na czele polskiej komórki tej organizacji, przewodząc jej do momentu wyboru Menechemy Begina na to stanowisko w 1936 r. Wojnę przetrwał w Stanach Zjednoczonych, by po jej zakończeniu wyjechać do Palestyny aby budować państwo Izrael. Pracował m.in. w izraelskim Ministerstwie Turystyki. Zmarł 10 stycznia 1978 r. w Tel Avivie. Zob.: www.cosmos.ucc.ie, [data dostępu: ...].

¹⁹ Josef Trumpeldor urodził się 1 grudnia 1880 r. w rosyjskim Platigorsku. Jako żołnierz w armii rosyjskiej zasłużył się w kilku wojnach prowadzonych przez Imperium. W czasie I wojny światowej wraz z Żabotyńskim współtworzył Legion Żydowski. Po zakończeniu Wielkiej Wojny wspomagał żydowskich osadników w Palestynie w walce z Arabami. Stanął na czele samoobrony w Tel Chaj, gdzie zginął 1 marca 1920 r. Zob.: www.zionism-israel.com, [data dostępu: 20.04.2015].

²⁰ www.cyfroteka.pl, [data dostępu: 20.04.2015].

Młodzieży Żydowskiej im. Trumpeldora w Polsce (Brith Trumpeldor-Bejtara) 16 marca 1936 r.²¹ Poza obowiązującą nazwą funkcjonowały również inne określenia, np. Betar, Trumpeldorczycy, Brit Trumpeldor, Związek Trumpeldora.

Na początku działania Brith Trumpeldor²² liczył zaledwie 23 osoby i do 1927 r. rozwijał swoją działalność jedynie na Łotwie. Po kilku latach powolnego rozwoju nastąpiła szybka rozbudowa struktur Bejtaru już nie tylko na Łotwie, ale również w Palestynie, Austrii, Niemczech czy Polsce²³. Ze względu na ciągły napływ nowych osób do struktur w krajach, w których Betar miał już swoje agendy, został on podzielony według trzystopniowej struktury określonej poprzez kryterium wieku. Najmłodszą grupę betarczyków skupiał *kwirim* (lwiątko) liczące od 8 do 13 lat. Następnym etapem w organizacyjnym życiu młodego trumpeldorczyka był *cajfim* (wywiadowcy), do którego należały osoby od 13 do 18 roku życia. Po ukończeniu 18 lat młodzi skauci zostali zakwalifikowani do grupy seniorów – *kosziszim*²⁴.

Ponadto, struktury organizacji w danym kraju zostały rozdzielone na jednostki terytorialne (na której czele stał komendant – *naciw*), zależne od niej okręgi, następnie gniazda i najmniejsze – dwunastoosobowe zastępy. Na czele Bejtaru w danym kraju stała Komenda Krajowa. Najwyższym organem była Światowa Konferencja Betaru (Kinus Olami), składająca się z kierownictwa, przedstawicieli komend krajowych oraz delegatów. Władza wykonawcza spoczywała w rękach wodza Betaru – Żabotyńskiego²⁵.

Powodem zainteresowania młodzieży żydowskiej nowo powstałym ruchem był przede wszystkim jego program i atrakcyjne hasła adresowane do ewentualnych sympatyków. Betarczycy wychodzili bowiem z założenia, ażeby móc cokolwiek zmienić w życiu własnym, tudzież w egzystencji swojego narodu, muszą najpierw dokonać całkowitej zmiany żydowskiej mentalności. Zmiana ta była zdaniem Żabotyńskiego konieczna, gdyż w jego opinii „Naród żydowski nie jest dziś ani normalny, ani zdrowy”. „Podczas 2000 lat diaspory utracił umiejętność działania jako jedna nacja (...), nasiąkł natomiast skłonnościami do lamentu raczej niż pozytywnego czynu (...), do tolerowania zaniedbanych obyczajów tak w życiu społecznym jak i prywatnym”. W opinii lidera ruchu bejtarskiego, przywary te uniemożliwiają wychowanie „normalnego” lub „zdrowego” obywatela narodu żydowskiego. Dlatego też, koniecznością była dlań swoista przemiana, a jej celem miało być stworzenie Nowego Żyda, wyzbytego wszelkich kompleksów, uległości i poczucia niższości wobec innych nacji²⁶. Pogląd ten był najważniejszą koncepcją nowo powstałego ruchu. Jak wielokrotnie powtarzał sam Żabotyński, organizacja dążyła do „stworzenia typu Żyda, którego naród najbardziej potrzebuje dla jak najskuteczniejszej i jak najrychlejszej odbudowy Państwa Żydowskiego”. Cel Bejtaru był z jednej strony pozornie prosty, ale z drugiej

²¹ P. Gontarczyk, *Trumpeldorczycy czyli żydowski narodowy-radikalizm. Notatka z archiwum polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie żydowskiej organizacji narodowo-radikalnej*. „Glaukopis” 2005, nr 2-3, s. 324.

²² W historii Bejtara przyjmował różnorakie nazewnictwo: Betar, Związek Trumpeldora, Trumpeldorczycy czy wspomniany Brit Trumpeldor.

²³ Gontarczyk, *Trumpeldorczycy*, s. 223.

²⁴ Amos Oz, *Opowieść o miłości i mroku*, Warszawa 2005, s. 98, 170-2?, 255.

²⁵ www.cyfroteka.pl, [data dostępu: 20.04.2015].

²⁶ D. Wildstein, *Rewolucja rewizjonistyczna*, „Biuletyn Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Warszawie” 2011, nr 4, s. 26.

pracochłonny i wymagający od swoich działaczy wiele pracy i wyrzeczeń. Było to konieczne, bowiem w rozumowaniu bejtarczyków, wśród Żydów zaszło swego rodzaju odwrócenie porządków, polegających na braku koegzystencji narodu i jego członków. „Nowi Żydzi” mieli zostać dopiero na nowo stworzeni pod wpływem rzecj jasna, idei towarzyszącej trumpeldorczykom. Omawiana koncepcja została ostatecznie zatwierdzona na I Zjeździe Światowym w Gdańsku w 1934 r. i stała się swoistym *credo* ideowym ruchu bejtarrowego²⁷. Tym samym „Nowy Żyd” miał mieć własne, suwerenne i silne państwo, być dumnym z pochodzenia i dziedzictwa swego narodu, a także winien potrafić „wysoko nosić głowę”, twardo stawiając czoła przeciwnościom losu, jak i swoim wrogom.

Bejtard, będąc młodzieżowym ruchem społeczno-politycznym, skupiał się na kilku kluczowych koncepcji politycznych, które zamierzał wdrożyć w życie. Jak wspomniano na początku, aktywiści Brit Trumpeldor określali się przede wszystkim jako syjoniści-rewizjoniści. Oczywiście, kwestia państwowości żydowskiej była główną osią, wokół której oscylowali młodzi bejtarrowcy. Członkowie Bejtaru zamierzali działać zgodnie z podstawowymi zasadami syjonizmu politycznego, które nakreślił Herzl, jednocześnie jednak odrzucając aspekty, które były w ocenie liderów organizacji zgubne²⁸. Co za tym idzie, podstawą koncepcji Bejtaru była idea państwowotwórcza polegająca na stworzeniu Państwa Żydowskiego w Palestynie²⁹. Syjonizm, za którym optowali trumpeldorczycy w pewnych aspektach całkowicie różnił się od pierwotnej wersji, którego doktrynę sformułował kilkadziesiąt lat wcześniej Herzl. W swojej walce o własne państwo, bejtarczycy szli bowiem zdecydowanie dalej. Charakteryzował ich bowiem radykalizm nie tylko w słowach, ale i w działaniu. W retoryce rewizjonistów widoczny był również fanatyzm oraz mistycyzm, co czyniło zeń ruch typowo narodowo-radykalny. Działacze Bejtaru zakładali, że dopóki nie powstanie niepodległe państwo Izrael, dopóty nie mogą oddawać się innym czynnościom aniżeli działaniom na rzecz realizacji upragnionego celu. Tym samym, idea państwowa była dla nich celem nadrzędnym, spychającym na margines wszelkie inne koncepcje i dążenia, również te osobiste. Ideolodzy Bejtaru dla celu nadrzędnego jakim był niepodległy Izrael wprowadzili do swojej organizacji cenzurę poglądów. W praktyce oznaczało to całkowity zakaz jakichkolwiek rozważań chociażby w kwestiach socjalnych, walki klasowej czy dywagacji politycznych prowadzonych przez bejtarczyków. Ta swego rodzaju cenzura prewencyjna miała trwać do momentu, aż Izrael nie stanie się niepodległym bytem na mapach świata³⁰. Ten pragmatyzm miał na celu zachowanie jedności organizacyjnej, gdyż kwestie gospodarcze były na tyle drażliwe, że mogły prowadzić do niepotrzebnych sporów i rozłamów, których mocno obawiali się liderzy organizacji.

Reasumując, Od działaczy Bejtaru oczekiwano bezwzględного posłuszeństwa, a w godzinie próby gotowości do złożenia ofiary krwi. Połączenie radykalizmu z bezwzględnym

²⁷ www.cyfroteka.pl, [data dostępu: 20.04.2015].

²⁸ Wildstein, s. 24.

²⁹ *Ibidem*, s. 26.

³⁰ Gontarczyk, *Trumpeldorczycy*, s. 324.

posłuszeństwem wobec przełożonych, karności i poświęceniem dla jednego celu jakim była idea państwowotwórcza, czynił zeń organizację zupełnie inną aniżeli pozostałe żydowskie ruchy młodzieżowe XX w.³¹ Ta odmienność charakteryzująca się fanatyzmem, *giyusem*³² i ideowym monizmem polegającym na gotowości oddania życia za nową ojczyznę, w połączeniu ze skupieniem się tylko i wyłącznie na realizacji celu, jakim było niepodległe państwo żydowskie, nie występowało nigdy wcześniej³³.

Betarczycy, Chcąc stworzyć własny kraj mieli, co oczywiste, własne koncepcje w kwestii jego przyszłego kształtu. Miał on być zbudowany, co warte podkreślenia, dla Żydów, wraz z możliwością zamieszkiwania go przez inne nacje. Świadczy to o tym, że kierownictwo Bejtaru nie kierowało się przy budowie własnego państwa, jak większość dwudziestowiecznych nacjonalizmów, kryterium rasowym, Nowy twór zgodnie z doktryną rewizjonistyczną miał być zarządzany demokratycznie³⁴. Miała być to demokracja nowego typu. Zgodnie z tym, Co pisano w gazetach związanych z Bejtarem, miała to być demokracja prawdziwie ludowa, powszechna. W praktyce oznaczało to, że do narodu żydowskiego formalnie miała należeć cała władza, ale to Wódz (Żabotyński) miał stać na czele państwa. Pogląd ten nie był tożsamy z wizją Herzla, który postulował stworzenie w Eretz Izrael monarchii. Model ten różnił się przy tym znacząco od zachodnich modeli demokracji liberalnych. Chcąc usytuować model władzy postulowany przez Bejtar na mapie systemów politycznych można go określić jako wzorowany na włoskim faszyzmie system autorytarny³⁵.

Bejtarowcy w swojej koncepcji politycznej ujęli również ramy w jakich miało terytorialnie wpisywać się przyszłe państwo żydowskie. Działacze ruchu bejtarowego nie odbiegali w tych koncepcjach znacznie od innych organizacji narodowych dwudziestolecia międzywojennego, walcząc o budowę wielkiego i silnego państwa. Dążyli tym samym do budowy „Wielkiego Izraela” usytuowanego w Palestynie, leżącego po obu stronach rzeki Jordan³⁶. To potężne jak na realia bliskowschodnie w swym zasięgu terytorialnym państwo, jak już wspomniano, miało być zasiedlone przez Żydów i to dla nich miało zostać zbudowane. Pierwsi bejtarczycy zaczęli wypełniać misję osiedleńczą Żabotyńskiego w 1926 r. Wtedy to działacze Bejtaru z Łotwy założyli gniazdo organizacji w Petach Tikwa³⁷.

Trzeba pamiętać, że *Aliyah* syjonistów-rewizjonistów do Palestyny byłaby w znacznym stopniu utrudniona, gdyby nie wydatna pomoc w tym względzie rządu polskiego. Misja osiedleńcza w nowej żydowskiej ojczyźnie nie była bowiem prosta. Tereny te były zamieszkiwane przez ludność arabską, która z wrogością odnosiła się do innowierców, a w szczególności do wyznawców religii mojżeszowej. Dlatego też, jedną z koncepcji politycznych lansowanych przez Bejtar był legionizm, polegający na przygotowywaniu rewizjonistów

³¹ www.cyfroteka.pl, [data dostępu: 20.04.2015].

³² *Giyus* – pogląd polegający na bezwzględny podporządkowaniu się idei budowy państwa żydowskiego. Zob.: www.betar.org.uk, [data dostępu: 26.04.2015].

³³ www.betar.org.uk, [data dostępu: 26.04.2015].

³⁴ Gontarczyk, *Trumpeldorczycy*, s. 324.

³⁵ Taka jest wymowa filmu *Betar* w reżyserii Kaczmarka.

³⁶ Gontarczyk, *Trumpeldorczycy*, s. 324.

³⁷ www.cyfroteka.pl, [data dostępu: 28.04.2015].

do wstąpienia w szeregi Legionu Żydowskiego i walki o własny dom, rodzinę oraz naród. Ważną kwestią idei legionowej było również utrzymywanie wśród bejtarczyków ducha gotowości bojowej³⁸. Myśl legionowa była działaczom Brit Trumpeldor bliska, ze względu na sympatię i szacunek jej lidera – Żabotyńskiego, do Józefa Piłsudskiego. Pochodzący z Odessy polityk, uważał bowiem zastosowaną przez niego koncepcję walki zbrojnej o niepodległy byt państwa polskiego za wzorcowy i godny do przeszczepienia na grunt Palestyny³⁹.

Emigracja do Palestyny miała być poprzedzona odbyciem i zaliczeniem przez potencjalnych emigrantów kursu dwuletniej *Hachszary* polegającej m.in. na odpowiednim treningu fizycznym i zawodowym⁴⁰. Warto zaznaczyć, że Bejtar miał szerokie poparcie, jak i grono sympatyków wśród polskich władz, szczególnie pod koniec lat trzydziestych XX w. Polscy wojskowi chętnie organizowali obozy szkoleniowe na poligonach w Andrychowie, Pińsku, Rembertowie, Warszawie czy Zofiówce na Wołyniu dla młodych syjonistów, ucząc ich podstawowych zasad dywersji i sabotażu⁴¹. Umiejętności nabyte w koszarach były następnie wykorzystywane przy pomocy polskiej broni przeciwko Brytyjczykom i Arabom w Palestynie. Polska pomoc nie była rzecz jasna bezinteresowna. Rząd wspomagając rewizjonistów miał w tym swój cel, polegający na nadziei jakoby dzięki działaniom Bejtaru miało dojść do zwiększenia i przyspieszenia emigracji z terytorium Polski szerokich mas żydowskich⁴².

Jak już wspomniano, Bejtar charakteryzował mistycyzm, obecny w religii żydowskiej i żydowskiej tradycji. Syjoniści-rewizjoniści różnili się w tym aspekcie od „syjonizmu Herza”. Odrzucili bowiem antyreligijną postawę obecną u tego ideologa i w innych nurtach syjonizmu, zmierzając drogą kompromisu pomiędzy tradycją i religią a nowoczesnym syjonizmem. Powód takiego aliansu był prozaiczny. Żabotyński uważał bowiem, że swoistość narodową tworzy samo dziedzictwo judaizmu, przez co następuje częściowa sekularyzacja religijnych doświadczeń i przekazów⁴³. Mimo, że „Wódz Betaru” nie był osobą nazbyt religijną, a jego zwolennicy posądzali go niejednokrotnie o agnostycyzm, miał do religii stosunek pozytywny. Żabotyński zdawał sobie sprawę, że nie można oddzielić kwestii wiary, która przez wieki podtrzymywała jedność i tożsamość Żydów pomimo życia w diasporze. Dlatego też, połączył ze sobą żydowską religijność i charakterystyczny dla ruchów narodowo-radykalnych ewolucjonizm społeczny, co było swoistym spoiwem, a zarazem aspektem przyciągającym nowych działaczy do Związku Trumpeldora⁴⁴.

Niezwykle istotną kwestią w polityce Betaru była tradycja. Co warto podkreślić, bejtarczycy sytuując się jako ruch narodowo-radykalny, odróżniali się podejściem do tradycji

³⁸ Gontarczyk, *Trumpeldorczycy*, s. 324.

³⁹ www.jewish.org.pl, [data dostępu: 29.04.2015].

⁴⁰ Gontarczyk, *Trumpeldorczycy*, s. 325.

⁴¹ Patek, *Żydzi*, s. 97.

⁴² E. Mendelsohn, *Żydzi Europy środkowo - wschodniej w okresie międzywojennym*, Warszawa 1992, s. 108-109.

⁴³ Wildstein, s. 26.

⁴⁴ Zob.: *Betar*, reż. R. Kaczmarek.

w porównaniu do innych ruchów tego okresu. Większość organizacji narodowo-radykalnych odrzucało bowiem stary porządek i dążyło do budowy nowego ładu. Żabotyński natomiast wraz z syjonistami-rewizjonistami wnioskował, że to z tradycji przekazywanej z pokolenia na pokolenie wypływa możliwość stworzenia własnego państwa. Bejtar cechował wówczas kreacjonizm i postęp, ale pozbawiony już agresji względem tradycji, która charakteryzowała chociażby myślenie Herzla. Oznacza to, że połączenie pojęć „nowego człowieka”, „wieczności języka” z szacunkiem do tradycji, nie było niczym sprzecznym, a wręcz pożądanym elementem w idei syjonistycznej⁴⁵.

Palącą koncepcją polityczną było wdrożenie w życie nauczania jednego dla wszystkich Żydów języka, który miał być spoiwem łączącym rozsianych po całym świecie wyznawców religii mojżeszowej. Powodem integracji mas wokół jednej mowy był fakt, że w tym czasie znaczna część Żydów posługiwała się albo językami krajów, które zamieszkiwała, lub też jak większość Żydów aszkenazyjskich, używała w życiu codziennym jidysz. Syjoniści-rewizjoniści doskonale zdawali sobie sprawę z tego, że chcąc zmobilizować naród i skupić wokół swojej idei szerokie masy żydowskie, muszą sięgnąć do korzeni jakim był język hebrajski. Język ten bejtarrowcy obrali sobie za podstawowy ze względu na jego wartość i historyczną ciągłość. Nie był to bowiem język nabyty ani obcy. Tkwił on bowiem w świadomości „narodu wybranego” przez wieki, był wprawdzie językiem używanym, lecz tylko do liturgii i w studiach talmudycznych. W podejściu do niego zauważalne jest również połączenie ze sobą kategorii politycznych z religijnymi. Język hebrajski był dla działaczy Brith Trumpeldor mową „wieczną”, która przetrwała wiele wieków niedogodności, będąc niezbędnym akcesorium do utrwalenia żydowskości wśród narodu. Właśnie dlatego Betar uznał język ten za jedyną, wieczną i prawdziwie narodową mowę Żydów na całym świecie. Nie był to oczywiście oryginalny pogląd Bejtaru, lecz rewizjoniści zdawali się przykładać wyjątkową rolę do tego aspektu idei syjonistycznej i państwowotwórczej, a działacze Bejtaru postulowali „przyśpieszoną hebraizację” żydowskiej społeczności.

Radykalizm Bejtaru był wielokrotnie wykorzystywany przez politycznych przeciwników tej organizacji. Trumpeldorczyści dążąc do radykalnej zmiany w mentalności i życiu „narodu wybranego”, nigdy nie odcinali się od swoich sympatii i antypatii politycznych. Jeśli chodzi o polityczne sojusze, to poszukiwali ich przede wszystkim wśród organizacji o podobnym profilu ideowym. Bejtarczykom nie były obce zatem faszystowskie rozwiązania czy technokratyczna retoryka. Żabotyński tak jak Mussolini dążył do tego, by masy Bejtaru stały się maszyną, bezwzględnie mu podporządkowaną i pracującą według jego zaleceń. Tak jak włoscy faszyci, aktywiści Związku Trumpeldora sprzeciwiali się indywidualizmowi i liberalizmowi, który w ich ocenie niszczył żywotną tkankę narodu i jego poczucie wspólnoty⁴⁶. Dowodem doskonałych relacji i ścisłej współpracy z faszystowską

⁴⁵ www.fzp.net.pl, [data dostępu: 1.05.2015].

⁴⁶ Wildstein, s. 27.

młodzieżówką „Balilla” były wspólne podróże i pobieranie przez bejtarów nauki żeglugi na okręcie „Civitavechia”⁴⁷, czy też wspólne spotkania i obozy z włoskimi rówieśnikami⁴⁸.

Naturalnym, ideologicznym przeciwnikiem faszystów włoskich i syjonistów-rewizjonistów byli przede wszystkim komuniści, o czym świadczą słowa „Wodza Betaru”: „Tak umiał Mussolini wypędzić z serc włoskich, zmorę komunizmu. Wziął na siebie zadanie zaszczepienia w młode serca uczucia miłości ojczyzny, i dumnych myśli związanych z tym celem. (...) Brit Trumpeldor jest również owocem narodowej rewolucji duchowej, skierowanej przeciw czerwonej chorobie, która osłabia siły vitalne społeczeństwa żydowskiego i usiłuje sparaliżować jego energię wyzwolenczą, wiążąc złudnie jego przyszłość z mirażami możliwości bytu w zrewolucjonizowanej diasporze”⁴⁹. Warty podkreślenia jest fakt, że bejtarrowcy poza zwalczaniem komunistów, optowali równie mocno przeciwko wszelkim innym organizacjom odwołującym się do socjalizmu. Ich opór nie kończył się tylko na polemikach w gazetach czy głośnych hasłach na wiecach, ale także na walkach ze swoimi oponentami na ulicach, podczas których niejednokrotnie dochodziło do krwawych starć. Jedno z nich miało miejsce w palestyńskiej Petach Tikwie, gdzie na początku 1933 r. zwolennik Bejtaru dźgnął nożem socjalistycznego syjonistę Szymona Krasnosolskiego⁵⁰. Był to asumpt do ataków na młodzież rewizjonistyczną. Bliskość ideowa z włoskimi faszystami i podobne metody walki z przeciwnikami politycznymi, sprawiły, że lewica nazywała swoich antenatów „nożownikami żydowskiego Hitlera”. Ten krzywdzący synonim nijak miał się do rzeczywistości. Wszak trumpeldorczyzy byli zdecydowanymi przeciwnikami jakiegokolwiek porozumienia z niemieckimi nazistami. Świadczy o tym fakt bardzo burzliwych protestów przeprowadzonych przez działaczy Bejtaru po sygnowaniu porozumienia zawartego przez lewicowego syjonistę – Chaima Arlosoroffa⁵¹ z hitlerowskim rządem⁵². Sam Żabotyński na tyle mocno nienawidził Hitlera, że po wybuchu II wojny światowej, wedle słów Richarda Meinertzhagena⁵³, planował przeprowadzenie zamachu na niemieckiego

⁴⁷ *Pierwszy Rok*, „Trybuna Betaru” 1933, nr 3, s. 6.

⁴⁸ *Wycieczka do Tarquinium*, „Trybuna Betaru” 1936, nr 39, s. 5.

⁴⁹ *Balilla i Brit Trumpeldor*, „Trybuna Betaru” 1935, nr 27, s. 5.

⁵⁰ *Do żydowskich mas robotniczych i ludowych! Do młodzieży żydowskiej!*, „Myśl i Czyn” 1933, nr 1, s. 2.

⁵¹ Ch. Arlosoroff urodził się 23 lutego 1899 r. w Romnym, leżącym obecnie w granicach Ukrainy. Z wykształcenia był ekonomistą i politykiem. Dzięki swojej działalności był znany wśród społeczności żydowskiej jako lewicowy syjonista i jeden z liderów ruchu robotniczego. Dzięki swym zasługom piastował urząd dyrektora Departamentu Politycznego Agencji Żydowskiej. Arlosoroff został zamordowany 16 czerwca 1933 r. zaledwie w kilka dni po powrocie z Niemiec. Do dziś nie wiadomo kto stał za zamachem na jego życie. Jedną z teorii mówi, że zabójcami byli bejtarrowcy. Zob.: www.jewishmag.com, [data dostępu: 8.05.2015].

⁵² Po dojściu nazistów do władzy, wprowadzono w Niemczech szereg ustaw wymierzonych w społeczność żydowską. Już w kwietniu 1933 roku władze niemieckie usunęły wszystkich żydowskich pracowników ze stanowisk rządowych. Równocześnie wprowadzono w życie dekret zakazujący Żydom swobodnego opuszczania Niemiec bez uprzedniego wydania specjalnej wizy wyjazdowej. Arlosoroff z uwagą przyglądał się rozwojowi sytuacji w Niemczech. Chcąc zadbać o los swoich rodaków, zawarł w 1933 r. porozumienie finansowe, w ramach którego w zamian za zezwolenie na wyjazd żydowskich uchodźców z Niemiec (docelowo mieli trafić do Palestyny), gospodarka tego kraju otrzymała transfer funduszy łagodzących negatywny wpływ bojkotu gospodarczego jakim zostały obłożone niemieckie towary. Zob. E. Black, *The Transfer Agreement. The Dramatic Story of the Pact between the Third Reich and Jewish Palestine*, New York 1984, s. 97-145.

⁵³ R. Meinertzhagen urodził się 3 marca 1878 r. w Londynie. Był brytyjskim oficerem, ornitologiem oraz dyplomata pracującym w czasie II Wojny Światowej w Ministerstwie Wojny. Był zaciekle przeciwnikiem Hitlera i zwolennikiem szybkiego rozwiązania kwestii hitlerizmu w Europie. Zmarł 17 lipca 1967 r. w Londynie. Zob.: www.britishlibrary.typepad.co.uk, [data dostępu: 9.05.2015].

wodza w Monachium przy pomocy Brytyjczyków. Ostatecznie pomysł nie został zrealizowany ze względu na brak zainteresowania rządu londyńskiego takim przedsięwzięciem.

Bejtart, jak każdy ruch społeczno-polityczny, wykształcił własne spojrzenie na gospodarkę. Syjoniści-rewizjoniści zaciekle zwalczyli wszelkie ruchy socjalistyczne. Warto przy tym dodać, że równie mocno jego liderzy krytykowali również kapitalizm, sytuując się tym samym po środku gospodarczego sporu. Można zaryzykować stwierdzenie, że Bejtart jak większość ruchów-narodowo radykalnych, odrzucał wady obu systemów, wybierając z nich tylko to, co miało przysłużyć się budowie państwa żydowskiego nad Jordanem⁵⁴. Rewizjoniści, niejednokrotnie głosili również potrzebę stworzenia społeczeństwa korporacyjnego, gdzie spory między pracodawcami i pracownikami miały być rozstrzygane przez arbitraż aparatu państwowego⁵⁵. To niewątpliwie upodabnia ich do poglądów gospodarczych wdrożonych we Włoszech przez Benito Mussoliniego.

Bejtart u szczytu swej świetności liczył ponad 70 000 członków działających w różnych państwach świata. Najliczniej reprezentowana była Polska, w której formalnie działało około 50 000 bejtarczyków. Osobliwy koniec tej organizacji na ziemiach II Rzeczypospolitej przypadł na rok 1939, wraz z wybuchem II Wojny Światowej. Szczególnie dotkliwym dla działaczy Związku Trumpeldora było wkroczenie do Polski Armii Sowieckiej, która postraktowała syjonistów-rewizjonistów jak klasycznego wroga ładu komunistycznego. Tym samym bejtarczycy zostali poddani masowemu terrorowi; więzieniom, zsyłkom i morderstwom⁵⁶. Kolejne niepowetowane straty dla organizacji przyniósł rok 1940. Wtedy to w Nowym Yorku zmarł twórca i ideolog Bejtartu - Zeev Żabotyński⁵⁷. Również w tym samym czasie Sowieci aresztowali w Wilnie przywódcę Bejtartu w Polsce - Menachema Begin, który stał na czele organizacji od 2 lat⁵⁸. Po szybkim śledztwie Begin został skazany na 8 lat łagru w Związku Radzieckim, a działania te całkowicie sparaliżowały i tak już niemal nieistniejące gniazda Bejtartu.

Mimo przeciwności losu trumpeldorczycy wzięli czynny udział w powstaniu w warszawskim getcie. Działacze Brit Trumpeldor zbudowali w nim od podstaw najliczniejszy, najlepiej uzbrojony i dobrze zorganizowany Żydowski Związek Wojskowy, który czerpał pomoc m.in. ze strony Armii Krajowej. Jednym z organizatorów tegoż zgrupowania walczącego z Niemcami był niejaki Fenkiel. Jak mówią niektóre legendy, wraz z wybuchem powstania bejtarczycy wywieszali na najwyższych budynkach getta dwie flagi: polską i żydowską, co wywoływało furję u Niemców. Kolejny przekaz mówił o tym, że żaden bejtarczyk nie przetrwał niemieckiej czystki w getcie. Wszyscy mieli zginąć w walce

⁵⁴ *Coś o Betarze dla niewtajemniczonych*, „Trybuna Betaru” 1933, nr 4, s. 5.

⁵⁵ www.rp.pl, [data dostępu: 12.05.2015].

⁵⁶ Zob.: *Betar*, reż. R. Kaczmarek.

⁵⁷ www.fzp.net.pl, [data dostępu: 12.05.2015].

⁵⁸ Menachem Begin urodził się 16 sierpnia 1913 r. w Brześciu nad Bugiem jako Mieczysław Biegun. Jako młody mężczyzna wstąpił do organizacji Brit Trumpeldor zostając jej liderem w Polsce w roku 1938. Był więźniem sowieckich łagrów i żołnierzem Armii Andersa. Po dotarciu do Palestyny osiadł w niej na stałe i został przywódcą podziemnej organizacji militarnej - Irgun. Po proklamowaniu niepodległości państwa Izrael zajął się polityką. W latach 1977-1983 sprawował urząd premiera, stając się pierwszym prawnym szefem izraelskiego rządu. Był również laureatem Pokojowej Nagrody Nobla za rok 1978. Zmarł 9 marca 1992 r. w Tel Awiwie. Zob.: www.britannica.com [data dostępu: 12.05.2015].

z nazistowskim okupantem⁵⁹. Być może to było powodem, dla którego po zakończeniu wojny chwała za straceńczą walkę przypadła żydowskiej lewicy głównie bundowskiej, której przedstawiciele mogli rzutować na narrację o tamtych wydarzeniach⁶⁰. Wraz z zakończeniem działań wojennych pozostali przy życiu syjoniści-rewizjoniści wyjechali do Palestyny, by realizować testament Żabotyńskiego jakim była budowa niepodległego państwa żydowskiego. W większości przystąpili do nielegalnej i podziemnej organizacji Irgun, która walczyła z Brytyjczykami i ludnością arabską przy użyciu metod terrorystycznych. Irgun ostatecznie został rozwiązany w 1948 r. wraz z ustanowieniem niepodległego Państwa Izraela⁶¹.

Działacze Brit Trumpeldor jako pierwsi sformułowali kompletny program emigracji Żydów do Palestyny organizując przerzuty Żydów jeszcze w latach 30 XX w.⁶² To oni rozpoczęli na masową skalę szkolenia i edukację wśród swoich rodaków po to, by po przyjeździe, nabyta wiedza i umiejętności posłużyły im do budowy własnej państwowości w żydowskiej „ziemi obiecanej”. W końcu to aktywiści Betaru prowadzili najbardziej zażartą walkę o niepodległy byt Eretz Izrael, ponosząc przy tym najdotkliwsze straty. Przez wiele lat byli pomijani w oficjalnej historiografii, ale na przełomie lat 70. i 80. XX w. pierwszym prawicowym premierem Izraela został jeden z byłych liderów Bejtaru – Menachem Begin. Związek Trumpeldora dzięki żmudnej pracy u podstaw w dwudziestoleciu międzywojennym zebrał swoje plony już w niepodległym państwie Izrael. Jak dowiadujemy się ze strony internetowej organizacji, to dzięki systemowi wartości nazwanemu przez Żabotyńskiego *hadar*⁶³, Bejtar wydał na świat tak znaczące postacie jak wspomniany już M. Begin, a także profesor chemii Menachem Levin⁶⁴ czy dwukrotny premier Izraela – Yitzhak Shamir⁶⁵.

Wydaje się, że w Polsce wiedza na temat Betaru w dalszym ciągu jest znikoma. Powodem jest przede wszystkim brak źródeł, śmierć a także powojenna emigracja bejtarczyków w różne strony świata, które uniemożliwiły polskim historykom podjęcie dogłębnych badań nad historią tejże struktury. Niemniej, pamiętać należy, że w pewnej mierze to właśnie syjoniści-rewizjoniści swoją postawą i kanonem wartości zmienili żydowskiego ducha i mentalność czyniąc z Żydów ludzi gotowych do walki o niepodległe państwo żydowskie. Ich kilkunastoletnie poświęcenie a niejednokrotnie danina krwi dała olbrzymi wkład w stworzenie w 1948 r. suwerennego Państwa Izraela.

⁵⁹ Zob.: *Betar*, reż. R. Kaczmarek.

⁶⁰ www.rp.pl, [data dostępu: 30.04.2015]. (Warto zajrzeć do książki: D. Libionka, L. Weinbaum, *Bochaterowie, hochsztaplerzy, opisywacze. Wokół Żydowskiego Związku Wojskowego*)

⁶¹ www.britannica.com, [data dostępu: 12.05.2015].

⁶² Patek, Żydzi, s. 75.

⁶³ *Hadar* – pojęcie ukute przez Zeev Żabotyńskiego. Polegało ono na wychowaniu młodych Żydów w duchu honoru, braterstwa, waleczności, dumy i gotowości ponoszenia ofiary w imię ojczyzny. Wychowanie to miało na celu stworzenie z narodu żydowskiego arystokracji wśród narodów świata a z Betarczyków uczynienia arystokratów wśród samych Żydów. Zob. www.betar.org, [data dostępu: 15.04.2015].

⁶⁴ www.israelnationalnews.com, [data dostępu: 12.05.2015].

⁶⁵ www.zionism-israel.com, [data dostępu: 12.05.2015].

Some remarks about political concepts of Betar

The turn of the century was a time of awakening the national consciousness of the peoples of East-Central Europe. The issue of national self-determination touched Jewish nation too. Significant number of Jews joined their nationalism to the concept of establishment of Zionist ideology. The father of the Jewish national thought and modern Zionism was Theodor Herzl and – partially – Vladimir Jabotinsky, creator of Betar, followed Hertz and his main idea. Brit Trumpeldor was youth organisation established in 1923 in Riga. Betar interest among Jewish youth was so big, that compound structure worked all over Europe and in Palestine. Betar sought to establish a hierarchical Jewish state on the land of Palestine; being a national-radical organization, the movement drew patterns, both – in ideology and external symbols with other nationalist movements of the interwar period. Members of Betar wore sand shirts, buttons with menorah and they greeted the Roman salute, for which the Jewish Left and communists attacked members of the organization calling them “Hitler’s Jew” and “fascists”.